

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414010489
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6414010489.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na verejnom zasadnutí dňa 13. marca 2024 v trestnej veci obžalovanej A. B. za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák., o odvolaniach okresného prokurátora a poškodenej C. D. D. proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 02.11.2023, sp. zn. 3T/46/2014, takto

rozhodol:

I.Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie poškodenej Obce Horné Hámre z a m i e t a.

II.Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bola obžalovaná A. B. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodená spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom sp. zn. 2 Pv 408/11/6613-86 zo dňa 02.07.2014 pre skutok kvalifikovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že

ako starostka C. D. D., okres E., v období od 30.11.1994 do 31.12.2010 v rozpore s § 4 a § 5 Zákona číslo 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platobných pomeroch starostov obcí a primátorov miest si z rozpočtu C. D. D. vyplácala každoročne 13. a 14. plat, výkonnostné odmeny, odmeny pri pracovných a životných jubileách, ošatné, odmeny za práce pri voľbách, na ktoré podľa tohto zákona nemala nárok a neboli ani schválené uzneseniami obecného zastupiteľstva obce D. D. ku škode obce D. D. na neoprávnených odmenách a príplatkoch vo výške najmenej 37.824,24 eur a v dôsledku toho obci na neoprávnených odvodoch na sociálnej a zdravotnej poisťovni spôsobila škodu 12.130,12 eur spolu vo výške 49.934,36 eur a v období od 02.01.2008 do 31.12.2010 si neoprávnenne uplatňovala z platu starostky aj nezdaniteľnú časť základu dane z príjmov zo závislej činnosti v rozpore s § 11 Zákona číslo 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, hoci na ňu nemala nárok, lebo poberala starobný dôchodok vo výške vyššej ako bola v jednotlivých rokoch nezdaniteľná časť základu dane, v dôsledku čoho bolo na dani z príjmov zo závislej činnosti C. D. D. odvedené menej o 2.123,30 eur v neprospech štátneho rozpočtu SR, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bola poškodená C. D. D., D. D. XX, XXX XX D. D., IČO: 320 641, s jej nárokom na náhradu škody odkázaná na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal na hlavnom pojednávaní okresný prokurátor odvolanie, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 20.12.2023, a to v neprospech obžalovanej. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil. S ohľadom na vykonané dokazovanie a vyhodnotenie dôkazov jednotlivo aj v ich súhrne okresný súd dospel k záveru, že konanie obžalovanej nie je možné kvalifikovať ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa z dôvodu, že obžalovaná vyplácaním doplnkových plnení z rozpočtu obce sledovala

úmysel spôsobiť C. D. škodu a zároveň zadovážiť si prospech, na ktorý nie je zákonný nárok. Napriek nedostatočným znalostiam obžalovanej v oblasti právnej úpravy postavenia starostov obcí a ich odmeňovania, nemožno v jej prípade hovoriť o uzročení s tým, že vyplatením odmien, prípadne 13. a 14. platu spôsobí obci akúkoľvek škodu. Dokazovanie preukázalo, že obžalovaná bola súčinná aj s inými starostami obce združenými v odborovej organizácii, spoliehala sa na tam poskytnutý výklad k odmeňovaniu. V konaní obžalovanej okresný súd nezhliadol úmysel spôsobiť C. D. škodu na majetku, a taktiež nezistil uzročenie s takýmto následkom. Uvedenému nasvedčujú aj výpovede svedkov o tom, že obžalovaná bola súčinná so zamestnancami obecného úradu, s kontrolnými orgánmi a v neposlednom rade s poslancami obecného zastupiteľstva.

Obžalovaná v prípravnom konaní uviedla, že sa necíti sa byť vinná. Všetky mzdové náležitosti jej boli vyplácané podľa Zákona o platobných pomeroch starostov a primátorov miest, Zákonníka práce, kolektívnych zmlúv a zo sociálneho fondu. Odmeny jej boli vyplácané podľa stanoviska odborovej organizácie SLOVES ako vedúcemu zamestnancovi. 13. a 14. platy jej boli vyplácané podľa kolektívnej zmluvy, lebo sa pokladala za zamestnanca obce podľa výkladu SLOVES mala uzavretý pracovný pomer s obcou. Jubilejné odmeny jej boli vyplatené 2-krát podľa kolektívnej zmluvy, rovnako aj ošatné. Pokiaľ jej boli vyplácané odmeny za triedníctvo, mohol to byť doplatok podľa priemernej mzdy a odmeny za prácu pri voľbách. Mzdy vypracovávala ekonómka, odmeny rozdeľovala ona, potom ich dala spracovať ekonómke. Pokiaľ v uzneseniach Obecného zastupiteľstva D. D. (ďalej len „OcZ“) o schválení jej platu nie je uvedená presná suma, nevedela ako má postupovať, myslela si, že tak, ako je to v týchto uzneseniach, je to správne. Dorovnanie alebo valorizácia platu v jednotlivých rokoch vyplývala zo zákona, nevedela, že valorizáciu s platom musí schváliť OcZ. Myslela si, že má nárok na 13. a 14. plat v zmysle kolektívnej zmluvy, kolektívne zmluvy neštudovala, pričom im predseda SLOVESU v roku 2002 povedal, že starostovia majú postavenie vedúcich zamestnancov, tak žila v tom, že na tieto výhody má nárok aj ona. Domnievala sa, že si nemusí dať schvaľovať odmeny OcZ.

Z vykonaných a zabezpečených dôkazov vyplýva, že obžalovaná bola zvolená do funkcie starostky C. D. D. v 4-och po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach, od 30.11.1994 do 31.12.2010. Ako je zrejmé z listinných dôkazov za toto obdobie jej bol len 4-krát schválený plat starostu a to uznesením OcZ číslo 1 z 30.11.1994, uznesením OcZ číslo 3/99 z 15.01.1999, uznesením OcZ číslo 7/2003 z 02.01.2003 a uznesením OcZ číslo 6/2006 z 20.12.2006. Zo zadovaných zápisníc zo zasadnutia OcZ vyplýva, že obžalovanej obecne zastupiteľstvo nikdy neschválilo odmeny a iné požitky uznesením OcZ v sledovanom období.

Tvrdenia obžalovanej, že jej nárok na vyplatenie odmien, 13. a 14. platu, ako aj ďalších požitkov vyplýval z kolektívnej zmluvy, je vyvrátený vyjadrením OZ SLOVES, podľa ktorého oprávnenie starostu obce poberať odmeny a iné požitky podľa kolektívnej zmluvy nevyplýva. Kolektívna zmluva sa vzťahuje len na zamestnancov, tvorba a čerpanie sociálneho fondu aj na starostov. Podľa stanoviska Ministerstva vnútra SR starosta je síce podľa § 13 ods. 5 Zákona o obecnom zriadení štatutárnym orgánom obce, no nemôže rozhodovať vo veciach, ktoré sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené OcZ. teda nemôže si určovať plat sám. Podľa stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR zákon číslo 253/199 Z.z. o právnom postavení a platobných pomeroch starostov obcí a primátorov miest pozná len odmeny s prihliadnutím na náročnosť a kvalitu výkonu funkcie až do výšky 50 % súčtu plátov za obdobie, za ktoré sa odmena poskytla a mimoriadne odmeny za činnosť vykonávanú v súvislosti so živelnými pohromami a inými mimoriadnymi udalosťami. O odmenách vždy muselo rozhodnúť OcZ. Funkcia starostu je verejnou funkciou, ktorá sa nevykonáva v pracovnom pomere k obci a na starostu sa nevzťahuje kolektívna zmluva medzi obcou a odborovou organizáciou, starostu nemožno pokladať za vedúceho zamestnanca podľa Zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, nemôžu mu byť vyplácané 13. a 14. plat podľa kolektívnej zmluvy. Mzdové nároky starostov a primátorov miest sú upravené len v Zákone č. 253/1994 Z.z. Podľa § 5 predmetného zákon účinného aj v čase spáchania žalovaného skutku, o poskytnutí odmien rozhoduje obecné zastupiteľstvo. Plat starostu § 3 zákona č. 253/1994 Z.z.

Vypočítali poslanci OcZ uviedli, že plat starostke schvaľovali podľa zákona, podľa počtu obyvateľov, nevedeli o tom, že starostka si vyplácala ošatné, 13. a 14. plat, rôzne výkonnostné odmeny. V návrhu rozpočtu boli mzdové prostriedky rozpočtované jednou sumou, z ktorej sa nedalo usúdiť, koľko financií ide na plat starostky.

Z kolektívnych zmlúv zadovaných do vyšetrovacieho spisu vyplýva, že zo sociálneho fondu mohli byť v jednotlivých rokoch vyplatené len vecné dary pri pracovných a životných jubileách, pri prvom odchode do dôchodku, príspevku ku dňu matiek a vianočné kolekcie, prípadne príspevok na ambulantné liečenie na regeneráciu pracovnej sily, pri finančnej tiesni, na rekreáciu, na športové a kultúrne akcie a na zakúpenie vstupeniek. Na tieto požitky zo sociálneho fondu, keďže sociálny fond sa tvoril aj z prídeltu platu starostky,

mala obvinená nárok, preto bola hodnota týchto požitkov za stíhané obdobie spolu v sume 574,49€ odpočítaná od celkovej výšky spôsobenej škody podľa znaleckého posudku a jeho dodatkov.

Pokiaľ ide o odmeny súvisiace s prácami pri jednotlivých voľbách je potrebné uviesť, že obžalovaná nebola oprávnená uzatvárať ako starostka sama so sebou dohody o vykonaní práce a nechávať si vyplácať odmeny za tieto činnosti, nakoľko zabezpečenie volieb patrí do pracovnej náplne starostky obce.

Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne o priznaní starobného dôchodku a rozhodnutí o určení výšky starobného dôchodku vyplýva, že obvinená od 02.01.2008 poberala starobný dôchodok mesačne vo výške presahujúcej nezdaniteľnú časť základu dane z príjmov zo závislej činnosti. Prítom zo zistených dôkazov vyplýva, že si neoprávnene uplatňovala aj nezdaniteľnú časť základu dane z príjmov zo závislej činnosti v rozpore s § 11 Zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, pričom vznikol rozdiel medzi skutočne odvedenou daňou a zákonnou daňovou povinnosťou v sume 2.123,30 €.

Na starostu obce ako voleného verejného funkcionára samosprávy sa v zásade kolektívna zmluva, ktorá upravuje nároky zamestnancov v pracovnom pomere, nevzťahuje. Výnimočne sa môžu na starostov obcí aplikovať niektoré ustanovenia kolektívnej zmluvy v prípade, že na jej aplikáciu odkazuje priamo zákon č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest (napr. posúdenie nároku starostu obce na dovolenku). Kolektívna zmluva uzatvorená v súlade s § 2 ods. 1 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov upravuje individuálne a kolektívne vzťahy medzi zamestnávateľom, ktorým je obec a zamestnancami, ako aj práva a povinnosti zmluvných strán. Keďže starosta obce nie je zamestnanec obce (§13 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. v platnom znení), nemožno v kolektívnej zmluve uzatvorenej medzi odborovou organizáciou a obcou dohodnúť individuálne nároky pre starostu; podobne záväzky vyplývajúce z kolektívnej zmluvy sa vzťahujú len na zamestnancov obce, nie na starostu.

Poskytnutie odmeny starostovi bolo možné v období do 1. júna 2011 podľa § 5 zákona č. 253/1994 Z. z., podľa ktorého Starostovi možno poskytovať odmeny s prihliadnutím na náročnosť a kvalitu výkonu funkcie až do 50 % súčtu platov za obdobie, za ktoré sa odmena poskytuje, a mimoriadne odmeny za činnosť vykonávanú v súvislosti so živelnými pohromami a inými mimoriadnymi udalosťami, pri ktorých dochádza k ohrozeniu života, zdravia alebo majetku, a pri odstraňovaní ich následkov. O poskytnutí odmien rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Funkcia starostu sa považuje za verejnú funkciu, ktorá sa však nevykonáva v pracovnom pomere. Starosta sa teda nepovažuje za zamestnanca obce. V praxi to znamená, že na starostu sa nevzťahuje zákon č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov, t.j. ani Kolektívna zmluva vyššieho stupňa, ktorá je záväzná pre všetkých zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní zamestnancov postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, okrem ustanovení, na ktoré sa platná právna úprava priamo odvoláva (napr. ustanovenia o dovolenke).

Vyššie uvedené mzdové náležitosti boli obžalovanej vyplatené i napriek tomu, že neboli schválené obecným zastupiteľstvom, pretože obžalovaná zároveň vykonávala aj funkciu ekonómky, sama zadávala príkazy na úhradu.

Obrana obžalovanej spočívala v tom, že nevedela o tom, že toto má byť predmetom schválenia obecného zastupiteľstva, neobstoja, pretože ako bolo už vyššie uvedené, vykonávala funkciu starostky 4 po sebe nasledujúce volebné obdobia, mala dostatok času si naštudovať základnú právnu úpravu týkajúcu sa jej funkcie a v neposlednom rade treba uviesť, že neznalosť zákona neospravedlňuje.

O poskytnutí odmien mohlo rozhodnúť iba obecné zastupiteľstvo na návrh niektorého z poslancov v zmysle ods. 1 zákona č. 253/§ 5 1994 Z.z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov.

Už len samotná existencia zákonov o obecnom zriadení a o majetku obcí je dôkazom toho, že zákonodarca zamýšľal regulovať hospodárenie, a teda aj nakladanie s majetkom obce spôsobom odlišným v porovnaní s inými subjektmi súkromného práva. Zákony upravujúce nakladanie s majetkom obce majú charakter zákazov a obmedzení obce v jej voľnosti pri rozhodovaní o hospodárení s jej majetkom, dôkazom čoho sú príslušné ustanovenia zákona č. o 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

Vyhodnotením vyššie uvedených dôkazov v zmysle § 2 ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku dospela k názoru, že obžalovaná všetkými zákonnými znakmi naplnila skutkovú podstatu zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona. Obžalovaná v úmysle hlavne zadovážiť sebe neoprávnený prospech vykonávala svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, keď si bez schválenia obecného zastupiteľstva vyplácala 13. a 14. plat, rôzne odmeny a ďalšie požitky, neoprávnene s uplatňovala nezdaniteľnú časť základu dane z príjmu

zo závislej činnosti, hoci na ňu nemala nárok. Postupovala v rozpore so zákonom a spôsobila takýmto činom značnú škodu, jednak v neprospech obce D. D., ako aj Štátneho rozpočtu SR. Ako je zrejmé z vykonaných dôkazov obžalovaná v obdobiach, keď jej boli tieto požitky bez právneho dôvodu vyplácané, sama zúčtovala mzdy, sama si uvedené odmeny a ďalšie požitky priznávala. Jej nárok na odmeny a ďalšie požitky nevyplýva ani z kolektívnych zmlúv, na ktoré sa odvolávala.

S poukazom na všetky skutočnosti navrhla, aby Krajský súd Banská Bystrica zrušil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 2T 21/2018 a vrátil mu vec s tým, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

Proti tomuto rozsudku podala na hlavnom pojednávaní odvolanie aj poškodená C. D. D., podanie ktorého potvrdila písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 15.11.2023, ktoré však následne bližšie neodôvodnila.

K odvolaniu okresného prokurátora sa obžalovaná vyjadrila prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 30.01.2024.

V celom rozsahu sa stotožnila s právnym názorom súdu prvého stupňa vyjadreným v napadnutom rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 02.11.2023, sp. zn.: 3T/46/2014 (ďalej ako „rozsudok“).

Mala za to, že rozsudok je zákonný, nakoľko súd prvého stupňa vykonal rozsiahle dokazovanie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s procesnými zásadami, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a keďže z vykonaných dôkazov boli preukázané skutočnosti tvrdené v priebehu konania obžalovanou, je viac ako nesporné, prečo súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Súd prvého stupňa venoval samotnému rozsudku náležitú pozornosť, odôvodnenie rozsudku je precízne spracované, a preto je potrebné právne závery súdu prvého stupňa považovať za zdôvodnené dostatočne podrobne a vyčerpávajúcim spôsobom.

Z popísaných dôvodov je rozsudok potrebné považovať za dostatočne presvedčivý, vecne správny a spravodlivý, pričom je aj zákonný a nevykazujúci znaky arbitrárnosti.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah a súlad medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvého stupňa vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozsudku dbal tiež na jeho celkovú presvedčivosť, keďže jeho závery, ku ktorým na základe zhodnotenia skutkového stavu veci dospel boli prijateľné, racionálne a v neposlednom rade aj spravodlivé a najmä presvedčivé. Súd prvého stupňa súčasne vychádzal z toho, že súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, čo sa aj vydaním predmetného rozsudku uskutočnilo.

Domnievala sa, že odvolaním napadnutý rozsudok netrpí žiadnymi obsahovými ani formálnymi vadami a preto je vecne správny. Rozsudok je preto potrebné považovať za zákonný, právne relevantný a hlavne s poukazom na okolnosti prejednávanej veci spravodlivý.

Len napíňaním idey spravodlivosti právo a prípadne súdy plnia svoju funkciu, pretože ich rozhodnutia sú akceptovateľné väčšinou mienkou. Spravodlivosť totiž sprostredkováva aplikovateľnosť rozhodnutia preto, že je univerzálnou hodnotou, lebo každý, aj ten najobyčajnejší človek, má schopnosť rozpoznať, čo je a čo nie je spravodlivé.

Okresný súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná subjektívna stránka trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa minimálne vo forme nepriameho úmyslu. Súd ju na základe toho oslobodil podľa ustanovenia § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby prokurátorky, nakoľko skutok, ktorý jej bol kladený za vinu nie je trestným činom.

V plnom rozsahu sa stotožnila so závermi okresného súdu a mala za to, že skutok kladený jej za vinu popísaný v samotnej obžalobe, ktorým sa mala dopustiť zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b)

Trestného zákona, nie je trestným činom, nakoľko v ňom absentuje naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pretože nedošlo k naplneniu objektívnej stránky trestného činu kladeného obžalovanej za vinu a rovnako nedošlo k naplneniu ani subjektívnej stránky vo forme úmyslu.

Je nepochybné, že na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa nestačí zistenie, že špeciálny subjekt - verejný činiteľ vykonával právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, ale zároveň sa vyžaduje, aby tak verejný činiteľ konal v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Uvedený motív ako zložka subjektívnej stránky konania páchatel'a, ktorý iniciuje jeho konanie, musí byť preukázaný (R39/2011).

Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané jej úmyselné konanie, ktoré predpokladá skutková podstata zločinu zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za ktorý zločin je trestné konanie vedené.

Naopak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že všetci poslanci obecného zastupiteľstva obce D. D. vždy vopred vedeli a boli zo strany starostky obce informovaní o návrhu rozpočtu obce, v ktorom bola zahrnutá a rozpočtovaná tiež suma určená na mzdy zamestnancov obecného úradu, vrátane platu starostu obce (mimochodom na obecnom úrade v tom čase robili v priemere 2 zamestnanci mimo starostu obce). V uvedenej sume boli vždy zahrnuté tiež odmeny a benefity zamestnancom obecného úradu a starostu obce. O týchto skutočnostiach boli poslanci vždy informovaní a narozpočtovanú sumu určenú na chod obecného úradu odsúhlasili vždy na prvom zasadnutí, na ktorom o tom rozhodovali.

Ako ďalej vyplynulo z vykonaného dokazovania poslanci obecného zastupiteľstva boli o čerpaní rozpočtu obce informovaní priebežne aj niekoľkokrát v roku. Tiež sa preukázalo, že narozpočtovaná a obecným zastupiteľstvom schválená suma určená na mzdy zamestnancom a plat starostu nebola za dotknuté obdobie nikde prekročená. Čerpanie rozpočtu obce bolo každoročne schválené obecným zastupiteľstvom, ktoré následne schválilo záverečný účet obce.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že rozpočet obce bol pod drobnohľadom kontrolných orgánov, keď hlavný kontrolóri obce počas uvádzaného obdobia kontrolovali dodržiavanie hospodárenia obce, rovnako hospodárenie obce kontrolovala audítorka obce.

Počas jej výkonu funkcie starostu obce bolo dokonca nakladanie s verejnými prostriedkami kontrolované aj zo strany NBÚ, pričom ani tento kontrolný orgán nezistili pri kontrole čerpania rozpočtu obce žiadne nedostatky, ktoré by ju, ako aj poslancov obecného zastupiteľstva upozornili na prípadne nedostatky ohľadom čerpania rozpočtu obce vo vzťahu k odmeňovaniu starostu obce.

Na hlavnom pojednávaní taktiež nebolo preukázané, že by si z rozpočtu obce vyplácala akékoľvek nároky, ktoré by neboli vopred schválené v rámci rozpočtu obce, ktorý mimochodom prešiel riadnym schvaľovacím procesom v rámci rozpravy na obecnom zastupiteľstve a s jeho obsahom sa mohli vopred oboznámiť všetci poslanci obecného zastupiteľstva.

Na základe uvedených skutočností sa v plnom rozsahu stotožnila so závermi súdu, ktorý v odvolaní napadnutom rozsudku v súlade s vykonaným dokazovaním uviedol, že nebolo preukázané jej úmyselné konanie, ktoré predpokladá skutková podstata zločinu zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za ktorý zločin je trestné konanie vedené.

Poukázala taktiež na skutočnosť, že v období kedy vykonávala funkciu starostky nebola právna úprava oblasti odmeňovania starostov natoľko jasná a zrozumiteľná, aby nemohlo dôjsť k rôznym aplikačným výkladom o otázke odmeňovania starostu, čo v konečnom dôsledku bolo preukázané aj stanoviskom odborovej organizácie SLOVES, ktorá v zmysle právnej úpravy považovala starostu za vedúceho zamestnanca. Až následná precizácia legislatívy jej postupnými novelizáciami odstránila určité nejednoznačné resp. sporné otázky odmeňovania starostov. Obdobnú prax pri odmeňovaní starostu preukázal vo svojej výpovedi aj svedok F. G., ktorý bol dlhoročným starostom susednej obce E., ktorým okrem iného uviedol, že mu ako starostovi prináležali nároky vyplývajúce vedúcim zamestnancom z kolektívnej zmluvy a zároveň tiež potvrdil, že odmeny starostovi obce E. taktiež neboli schvaľované obecným zastupiteľstvom, na čo súd v rámci prijatých právnych záverov v rozsudku poukázal.

V priebehu hlavného pojednávania namietala tiež skutočnosť, že obžaloba je koncipovaná veľmi všeobecne, a skutok v nej popísaný nie je rozdelený po jednotlivých položkách, pričom z kontextu vyplýva, že predmetom mali byť samostatné čiastkové skutky v rôznych časových obdobiach, ktoré sa mali stať za 16 rokov pôsobenia obžalovanej vo funkcii starostky obce D. D. od roku 1994 do roku 2010. Aj vzhľadom na časový odstup od skutkov uvádzaných v obžalobe, po konečné rozhodnutie súdu v predmetnej veci, keď od roku 1994 už uplynulo takmer 30 rokov, je nepochybne spravodlivé, že okresný súd rozhodol tak, ako rozhodol.

Namietala, že v obžalobe absentujú základné náležitosti vymedzené ustanovením § 235 Tr. por. nakoľko označený skutok, pre ktorý je stíhaná neobsahuje uvedenie miesta, času a spôsobu jeho spáchania, aby nemohol byť zamenený s iným a aby bolo odôvodnené použitie určitej trestnej sadzby. Taktiež absentuje uvedenie všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu. V obžalobe sa nenachádzajú právne úvahy, ktorými sa prokurátor spravoval, je všeobecná, neurčitá a aj preto nepreskúmateľná.

Vzhľadom na takto koncipovanú obžalobu nie je možné sa náležite vysporiadať ani s otázkou prípadného premlčania, keďže skutok je ohraničený jedným sumárnym

obdobím od 30.11.1994 do 31.12.2010, to je počas celého obdobia, kedy vykonávala funkciu starostu obce. Mala za to, že uvádzané vady obžaloby nie je možno zhojiť ani podaným odvolaním prokurátora. Zároveň v konaní z vyjadrenia údajného poškodeného, ktorým mal byť príslušný daňový úrad, ktorý sa sám poškodeným ani necítil byť, nakoľko sa z tohto dôvodu ani nezúčastňoval hlavného pojednávania, vyplynulo, že voči nej neevidoval žiadnu škodu v deklarovanej výške.

Predmetný skutok nie je možné kvalifikovať ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, z uvedeného dôvodu mala za to, že obžaloba nie je správne právne postavená a skutok, ktorý jej kladie za vinu nie zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Mala za to, že dokazovaním v priebehu hlavného pojednávania sa nepreukázalo, že skutok sa stal tak, ako je popísaný v obžalobe a nepreukázalo sa ani to, že by skutok bol trestným činom, ktorého sa mala dopustiť, preto sa s poukazom na zásadu „in dubio pro reo“ v plnom rozsahu stotožnila s výrokom rozsudku.

V priebehu konania poukázala aj na morálny rozmer tohto trestného konania, 16 rokov vykonávala funkciu starostu obce, pričom počas jej pôsobenia vo funkcii starostu, ako aj počas jej života, nikdy nebola súdne trestaná, nakoľko sa celý svoj život snaží žiť poctivo v súlade s kresťanskými hodnotami. Od roku 2008 je na starobnom dôchodku a celý tento čas sa stará o zdravotne postihnutého syna, napriek tomu je od roku 2010 voči nej vedené trestné konanie, ktoré jej spôsobuje zdravotné problémy, o ktorých predložila v rámci súdneho konania lekárske správy. V súčasnosti má 73 rokov, pričom toto trestné konanie trvá dlhých 13 rokov a to, že je takto trestne perzekvovaná vníma ako pomstu zo strany jej nástupcu vo funkcii starostu obce Horné Hámre, ktorý pôsobil predtým v riadiacich štruktúrach policajného zboru, a preto sa domnieva, že si niektoré veci vrátane jej trestného stíhania vedel „vybaviť“. Dovoľuje si zhrnúť tvrdenia uvádzané v odvolaní prokurátora tak, že ide o dokazovaním nepreukázanú, nedôvodnú a právne bezzákladovú argumentáciu.

Prokurátor v podanom odvolaní neuviedol a nepreukázal také dôvody, pre ktoré by mal odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť okresnému súdu, aby ho znovu prejednal a rozhodol. Mala za to, že odvolaním napadnuté rozhodnutie, vydané v predmetnom konaní nie je postihnuté žiadnou vadou, preto je potrebné považovať ho za správne, zákonné a spravodlivé. S poukazom na vyššie uvedené navrhla, aby odvolací súd podľa ust. § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa vykonalo v neprítomnosti poškodených Obce D. D. a Daňového úradu Banská Bystrica, prokurátor krajskej prokuratúry v plnom rozsahu poukázal na dôvody uvedené v písomne odôvodnenom odvolaní a navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Naproti tomu obhajca obžalovanej poukázal na argumentáciu uvedenú v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu okresného prokurátora, napadnutý rozsudok okresného súdu považoval za zákonný a správny. Vzhľadom k tomu navrhol odvolania okresného prokurátora, ako aj poškodenej C. D. D. zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaná žiadala potvrdiť napadnutý rozsudok okresného súdu.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací ešte pred postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. (tzv. prieskumná povinnosť) zisťoval, či odvolania boli podané v zákonnej lehote, oprávnenými osobami alebo osobami, ktoré sa ich výslovne vzdali, alebo znovu podali odvolanie, ktoré v tej istej veci predtým výslovne vzali späť, a či boli podané proti výroku, proti ktorému je prípustné.

Podľa § 307 ods. 1 písm. c) Tr. por., ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

Podľa § 307 ods. 2 Tr. por. osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chyba.

Podľa § 308 ods. 1 Tr. por. v neprospech obžalovaného môže rozsudok napadnúť odvolaním prokurátor; len čo do povinnosti na náhradu škody má toto právo aj poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por., prvá veta, ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. ak súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí, odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody vždy na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Poškodený môže podať odvolanie len pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, alebo preto, že takýto výrok chýba, prípadne, že bol s nárokom na náhradu škody v celom rozsahu alebo sčasti podľa § 288 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. por. odkázaný na civilný proces, alebo na konanie pred iným príslušným orgánom. Poškodený môže tiež namietat', že boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, a to v časti týkajúcej sa práv poškodeného, ak práve porušenie týchto ustanovení o konaní spôsobilo, že výrok o náhrade škody je nesprávny alebo chýba.

Poškodený sa nemôže odvolávať proti výroku oslobodzujúceho rozsudku, ktorým bol odkázaný na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom podľa § 288 ods. 3 Tr. por., keďže priznanie nároku na náhradu škody prichádza do úvahy len pri odsudzujúcom rozsudku, teda pri oslobodzujúcom rozsudku je postup súdu podľa § 288 ods. 3 Tr. por. obligatórny.

Odvolačný súd zamietne podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie poškodeného proti výroku oslobodzujúceho rozsudku, ktorým bol podľa § 288 ods. 3 Tr. por. odkázaný so svojím nárokom na náhradu škody na civilný proces, ako odvolanie podané neoprávnenou osobou (R 43/1967).

Poškodená C. D. D. nebola oprávnenou osobou na podanie odvolania proti žiadnemu z výrokov napadnutého rozsudku okresného súdu, teda ani proti výroku o náhrade škody a preto odvolačný súd nemal vo vzťahu k tomuto výroku prieskumnú povinnosť a odvolanie tejto poškodenej podľa § 316 ods. 1 Tr. por. zamietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

Pokiaľ ide o odvolanie okresného prokurátora odvolačný súd zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť oslobodzujúceho výroku rozsudku, proti ktorému tento odvolateľ podal odvolanie. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané by prihliadal len vtedy, ak by tieto odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por., čo zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nebolo podané dôvodne.

Súd prvého stupňa, pri rešpektovaní práva obžalovanej na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por., prejednávanej prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. Vložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom čiastočne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny alebo nevinu obžalovanej zo spáchania obžalobného skutku a správne postupoval, keď ju v konečnom dôsledku podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodil, nakoľko tento skutok nebol trestným činom.

V rámci odvolacieho konania bola venovaná dostatočná pozornosť aj odvolacím námietkam okresného prokurátora, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu. Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom na stranách č. 2 až č. 32, vrátane hodnotenia dôkazov a prijatých právnych záverov na stranách č. 30 až č. 32, s ktorým sa stotožnil a bolo by nadbytočné ho opakovať. Z tohto zároveň vyplýva, akým spôsobom sa vysporiadal s argumentáciou okresného prokurátora uvedenou v obžalobe a na hlavnom pojednávaní, ktorá bola obsahovo prevažne totožná s jeho hodnotením dôkazov a právnymi závermi, prezentovanými v podanom odvolaní. V tomto smere krajský súd zároveň poukazuje na obsah vyjadrenia obžalovanej k odvolaniu okresného prokurátora, s ktorým sa čiastočne stotožnil, a to ohľadne viacerých uvedených skutočností a okolností vyznievajúcich v jej prospech a majúcich vplyv na ustálenie formy jej zavinenia, naproti tomu však nesúhlasil s právnym názorom obhajoby, že obžalovaná nenaplnila objektívnu stránku predmetného trestného činu.

Do určitej miery možno súhlasiť s okresným prokurátorom a to v tom smere, že prvostupňový súd vyhodnotil vykonané dôkazy v konečnom dôsledku v prospech obžalovanej, avšak takýto postup bol v danom prípade za danej dôkaznej situácie v súlade so zákonom. Naopak, okresný prokurátor vyhodnotil v podanom odvolaní vykonané dôkazy výlučne v neprospech obžalovanej, a tomu zodpovedali aj jeho úvahy, čo však nebolo namieste.

V prvom rade krajský súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že sa stal skutok kladený obžalovanej za vinu, ktorá jeho spáchanie ako takého ani nepopierala.

Z hľadiska právnych záverov možno nepochybné konštatovať, že v rozhodnom období vykonávala funkciu starostky obce, teda nepochybné bola v postavení verejného činiteľa, t.j. špeciálneho subjektu, u ktorého eventuálne prichádzal do úvahy vznik trestnej zodpovednosti za žalovaný trestný čin.

Na rozdiel od obhajoby mal odvolací súd, v súlade s názorom nielen odvolateľa, ale aj provostupňového súdu, za to, že obžalovaná naplnila aj jeho objektívnu stránku (konanie, následok a príčinnú súvislosť), nakoľko v rozhodnom období vykonávala svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu a takým činom sebe zadovážila neoprávnený prospech a spôsobila inému značnú škodu, keďže si poukazovala na svoj účet aj plnenia, na ktoré nemala zákonný nárok, čím porušila záujem spoločnosti na riadnom výkone právomoci zo strany verejných činiteľov.

Dôležitým a v konečnom dôsledku rozhodujúcim však bolo v tejto trestnej veci zistenie a ustálenie toho, či došlo zo strany obžalovanej aj k naplneniu subjektívnej stránky predmetného trestného činu, a to predovšetkým zavinenia, keď na vznik trestnej zodpovednosti v tomto prípade Trestný zákon vyžaduje úmyselné zavinenie podľa ust. § 15 písm. a) alebo b) Tr. zák., zahrňujúce aj úmysel subjektu spôsobiť inému škodu a zadovážiť sebe neoprávnený prospech. Z tohto hľadiska postačuje aj existencia tzv. nepriameho úmyslu vo forme uzrozumenia, ktorý však krajský súd u obžalovanej nezistil. V tomto smere sa stotožnil so záverom okresného súdu, že obžalovaná z hľadiska zavinenia konala vo forme tzv. vedomej nedbanlivosti podľa ust. § 16 písm. a) Tr. zák., keďže vedela, že môže spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehala, že takéto porušenie nespôsobí, čo však nestačilo na vznik jej trestnej zodpovednosti. V podrobnostiach odvolací súd opakovane poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresným súdom na stranách č. 31 a č. 32, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil.

Zdôrazňuje, že aj keď obecné zastupiteľstvo, ktoré inak riadne vykonávalo svoju právomoc, neschvaľovalo plat starostu a jeho ďalšie odmeny osobitne, samostatným rozhodnutím, všetky tieto plnenia boli zahrnuté do predkladaného rozpočtu, ktorý vždy ako celok schválilo, pričom o týchto položkách boli poslanci obecného zastupiteľstva informovaní aspoň všeobecne. Taktiež mali priebežne k dispozícii materiály týkajúce sa čerpania rozpočtu, pričom schválená celková suma mzdových položiek nebola nikdy prekročená a obecné zastupiteľstvo následne v rozhodnom období vždy schválilo záverečný účet obce. Pochybenia v tomto smere nezistili v rámci svojej činnosti ani viaceré príslušné kontrolné orgány. Nemožno opomenúť ani to, že v čase skutku existovali rôzne právne názory na výklad určitých zákonných ustanovení, ktoré sa týkali právneho postavenia starostu a na to nadväzujúcich plnení, ktoré mu prislúchali, pričom až postupom času došlo k zjednoteniu spôsobu ich aplikácie, resp. legislatívnej precízácii.

Taktiež bolo potrebné prihliadnúť na to, že obžalovaná nebola nikdy súdom trestaná a v určitej miere aj na odstup času od skutku, vrátane dĺžky trvania trestného konania v tejto trestnej veci, hoci tieto skutočnosti neboli sami o sebe rozhodujúcimi pre posúdenie prípadnej trestnej zodpovednosti obžalovanej.

Krajský súd navyše poznamenáva, že represívne a donucovanie prostriedky, ktorých aplikáciu pripúšťa Trestný zákon a Trestný poriadok, majú byť na dosiahnutie nápravy, resp. zákonnosti použité z hľadiska celého právneho poriadku až ako posledná krajná možnosť (princíp „ultima ratio“), a ich použitie by v tejto trestnej veci bolo nielen neprimerané, ale aj v rozpore so zákonom. V neposlednom rade bolo potrebné vziať do úvahy aj zásadu „in dubio pro reo“.

Po komplexnom vyhodnotení všetkých podstatných skutočností a okolností daného prípadu, vychádzajúc zo zistenej a ustálenej dôkaznej situácie, prihliadajúc aj na zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovaného, mal odvolací súd za to, že okresný súd postupoval zákonne a správne, keď obžalovanú podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek rozumných pochybností dokázané, že skutok, ktorý jej bol kladený za vinu, bol zároveň trestným činom, najmä pre nenaplnenie jeho subjektívnej stránky, konkrétne požadovanej formy úmyselného zavinenia, zo strany obžalovanej.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd ako súd odvolací s poukazom na vyššie uvedené dôvody, po zamietnutí odvolania poškodenej C. D. D. podľa § 316 ods. 1 Tr. por., zároveň zamietol v súlade s citovaným ustanovením Trestného poriadku odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.